

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Nucleus Coppensteinus Conceptuum Prædicabilium In Dominicas Festaque omnia per Annum

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1624

Concio Decima. De admirabili Missæ Sacrificio. Mirabile Decimum.
Memoriam fecit Mirabilium suorum misericors & &c. Ps. 110.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51556](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51556)

2. Iudæi scandalizabantur quod illotis manibus Apostoli manducarent: *Mat. 15.* Quid Angelis fiet; viso indigno communicante? 3. Noluist Abimelech à Dauid; comitibusq; gustari panes Propositionis, nisi ab mulieribus mundi forent. *1. Reg. 21.* Quæ in te requiretur mundities communicaturo?

PERORATIO.

Quare, recordemini, quocum pauore populus tonantem audierit, viderit fulgurantem Dominum, *Exod. 16. 2.* Quo cum honore Magi adorarint in præsepio! *Matth. 2. 3.* Qua alacritate Zachæus eum in domum acceperit: *Luc. 19.* iustus festine descendere de arbore superbie, auaritiæ &c.

CONCIO DECIMA.

De admirabili Missæ Sacrificio.

MIRABILE DECIMUM

Memoriam fecit Mirabilium suorum misericors &c. &c.

Pf. 110.

Deus, *Exod. 12.* educturus Israelitas è seruitute, pridie eductionis instituit Agni paschalis Sacrificium, cum Synagoga perduraturum. Ita pridie Redemptionis nostræ fanciuit iuge Missæ Sacrificium, cum Ecclesia perennaturum; dicens: *Hoc facite in meam commemorationem.* O pignus fidei, vitæ, & omnium!

Super quo nos

- I. *Quod in vna Eucharistia sit & Sacrificium & Sacramentum.*
- II. *Quod Sacrum Missæ Officium sit vere Sacrificium, docent Figura V.T.*
- III. *Docent idem rationes.*
- IV. *Ratio vna oratoria, ex more Dei, ex*

paruis initiis ad perfectionem ascendentis.

V. *Docetur idem ex Nouo Testamento, Scripturis & rationibus.*

VI. *SS. Patrum consensus, & vsus idem euincunt.*

PARS I.

Quod in vna Eucharistia sit & Sacrificium, & Sacramentum.

I. **D**aniel cap. 8. ait. *Vidi arietem cornibus Similia, ventilantem contra occidentem, & cõ- 1. Bicornis tra Aquilonem, & contra Meridiem: & omnes Agni. bestia non poterant resistere ei, neque liberari de manu eius. Ita, non aries, sed Agnus in Eucharistia est: Et is bicornis; quia iam vt Sacrificium, alias vt Sacramentum accipitur. Hisce ventilat hæreticos, Prædictum, Psal. 109. Conquassabit capita in terra multorum.*

2. Illa est ad instar pythagoricæ literæ bifurcata; princeps in alphabeto Mysteriorum Christiano: hinc placans: illinc animam conserans. 2. Litera T.

3. Ezechiel, cap. 1. in babilonica vidit captiuitate Seraphinum, cui facies hominis, & facies leonis. Ita Seraphim hoc, est Sacramentum, in facie hominis; Sacrificium vero, in facie leonis. Illa delinit animas: hac terret hostes. 3. Biformi Seraphim.

4. Oceanus in mare se Mediterraneum, & Arabicum seu Rubrum didit: Eucharistia in Sacramentum, & Sacrificium sanguine rubricatum. 5. Iordanis haud procul à Sodoma absorbetur terra; sed duos efficit lacus: Asphaltitem salsum ac sterilem: & lacum Tiberiados dulcem ac pisculentum. Sic Eucharistiæ Sacramentum est gratiis plenum ac dulce: Sacrificium à pœnis Iesu acerbum. 4. Oceanum geminum

II. Hæretici ad hanc distinctionem efferafcunt. Vt tigris viso sanguine, aut colore puniceo, furit. Missam namq; tra-gœdia Caluarica purpuriffat: Vnde il- 5. Iordanis bilacens.

lius isti nec ferunt nomen, nec memoriam. At nos demonstrabimus.

PARS II.

Quod Sacrum Missæ Officium sit vere Sacrificium, id docent Figura.

Sacrificium fit triplex in Scriptura, ait August. 10. ciu. c. 5. & 6. 1. Spiritale & internum: Ut oratio, pœnitentia, & c. Pf. 50. Sacrificium Deo Spiritus contribulatus. 2. Externum ab interno profectum: Ut Eleemosyna, ieiunium, & c. 3. Proprium, scilicet ad usum latræ, offerens visibile donum cū mutatione illius, ad Diuinitatū agnitionem, & nostram subiectionem.

I. Melchisedech, Gen. 14. obtulit panem, & vinum: at Christus est Sacerdos in æternum secundum ordinē Melchisedech. Heb. 7. Ergo est autor Sacrificii, in quo offertur panis & vinum. Alioquin figuram illam sacrificandi non impleffet. Quod cogitatu est impium.

Ad hæc eam impleffe in cruce, dici nequit: Quia Sacrificium illud cruentum fuit, sicut Aaronicum; non in panis & vino: Estque semel factum; & non fit in æternū. At Melchisedechiani ordinis Sacrificium hodieq; fit, placando Numini.

Necq; vltim huc aptius est, ve efficacius. Quia Patri nil dilectius Filio. Nam Pf. 39. Cruentum Sacrificium, & oblationē legalem noluisi Pf. 49. Nunquid enim manducabo carnes taurorum?

II. Agnus paschalis, ex omnium Patrum consensu, sacrificium fuit; & figura vtriusque Sacrificii in cruce, & in Ara. Nam Dominus, simul ac cum Apostolis Agnum comedit, Eucharistiam instituit, & sese in cruce Patri oblatam sacrificauit. Huc Nota: Quatuor in Agni manducatione reperiri, quæ soli Eucharistix, non alteri queunt adaptari. Primo. Agnus immolabatur, vt manducaretur. Secundo. Id priuatim à patrefamilias fiebat inter

recutitos, & purificatos. Tertio. Fiebat luna decima quarta sub vesperam. Quarto. Agni immolatio repetebatur quotannis: quia non erat ipsa liberatio ex Aegypto; sed huius commemoratio. Ita Dominus in Eucharistia fuit oblatus, vt manducaretur; & hoc non in cruce. 2. Ibi que in Cœna priuatim; hic in cruce, publice. 3. Ibi luna 14. vesperi: in cruce luna 15. sub meridiem. 4. In cruce semel tantum: at hic reperitur Sacrificium, ad commemorationem liberationis nostræ.

III. Sacrificium Pacificum, Leu. 3. & 7. Num. 15. figura fuit Missæ. Quia, quatuor illius proprietates possunt Missæ soli accommodari, non Cruci. 1. Totad dicebatur, id est, offerebatur vel ad gratiarum actionem: vel ad fœdus ineundum cum Deo. 2. Dicebatur in partes, quæ ad 4. orbis plagas eleuata offerebantur. 3. Manducabatur ab solis Sacerdotibus. 4. Panis & vinum offerebantur. At talia in Missa. Ergo hæc Veritas: illa figura.

IV. Sacrificium Missæ est representatio cruenti in cruce, Nā Hoc facite in meam commemorationem. Sicut, Iud. 12. quotannis Hebrææ renouabant planctum filix Iephthes Ducis immolatæ.

V. Ad Heli Sacerdotio priuandum propheta missus ait de alio, 1. Reg. 2. Sicut abo mibi Sacerdotem fidelem, qui iuxta cor meum. & animam meam faciet: & edificabo in Domum fidelem: & ambulabit coram Christo meo cunctis diebus: & offeret totam Panis. Atqui hoc de Pacifico Iudæorum Sacrificio accipi non potest. Nam id diu ante fuerat institutum. Nec de Aaronico: nam hoc abrogatum iam est: nec durat cunctis diebus: Nec de Pambus propositionis; qui annis 400. p. excesserant instituti. Ergo de Sacrificio Missæ accipiendum est. Nec enim datur aliud.

VI. Proverbiorum 9. Sapientia adificabit

uit sibi domum, miscuit vinum: posuit mēsam: exiit columnas 7. & cætera. & inuitat: *Venite, comedite Panem meum, & bibite Vinum, quod miscui vobis.*

Vbi S. Cyprianus Sacrificium Missæ intelligit, institutum à Sapiētia Patris, in ædificata ab se Ecclesia, Sacramentis septem instruita.

VII. Malachiæ. 1. *Magnum Nomen IESV erit in gentibus: & in omni loco offeretur Sacrificium, & Oblatio munda Nomini meo. At qui hoc soli Sacrificio Missæ conuenit. Ergo.*

PARS III.

Docent idem Rationes.

I. **R**atio. Christus venit adimplere legem omnēsque figuras consummare. Quia Psalm. 144. *Fidelis Dominus in omnibus verbis suis. Et 50. Ut iustificeris in sermonibus tuis.* Et Ipse Matth. 25. *lotaynum, aut apex non præteribit.* Atqui in Cruce tantum cruentorum adimpleuit figuras Sacrificiorum: Ergo debuit & incruentorum explere figuras. At hoc fit per Sacrificium Missæ. Ergo.

II. In omni Lege Sacrificia esse voluit Deus, quæ vnicum illud Crucis representarent futurum: Ergo credi par est, & in lege gratiæ aliquod ipsum voluisse patrar, ad Illius Tati commemorationem. At præter hoc Aræ nullum est aliud. Ergo ipsum est; esseque debet.

III. Causæ, ob quas in Veteri lege Sacrificia erant; eadem & grauiora adhuc persistant in Ecclesia. Sacrificabant enim ad Deum supremo cultus genere honorandum: Ad religionem propalam profectendam: Ad Crucis Sacrificium representandum. At hæ causæ in Ecclesia sunt prægnantiores. Ergo.

Epilogiolus

Cum igitur omnia in orbe deseruiant Deo Cõditori suo: vnde & pretium quæque suum, veritatemque sortita sunt: Cum

omnia, quæ vsquã rite instituta vnquam & vsurpata fuerunt sacrificia; ad hoc vnum Nouæ Legis, vt complementum suum ac coronidem, respectarunt. Hoc quoque diuini esse cunctis oportuit: propriumque populo, quia Deo singulariter electus esset, atque dilectus.

Quod si etiam Deus idem solennem ad cultum Sui istas sibi voluit placere figuras: Si has quoque populus, qui sedebat in tenebris, honoris sibi, & quantulcunque, saluti esse ducebat: quantum placere sibi Deum ipsi in hoc iugi dilecti Filij sui Sacrificio, & ad idem acquiescere, credi par est? Quo & nobis Ipsum ampliori esse honori, certissimæque saluti confidamus, planeque credamus; ac etiam sciamus oportet.

PARS IV.

Ratio peculiaris oratoria, ex more Dei, à paruis initis ad perfectionem ascendentis.

Solemne est Deo, (qui adhuc operatur) à Consuetum Sparuis ordiri, & per maiora vsque sensim progredientem in summis, ac maximis quibusque consistere. 1. Ita rerum in orbe condèdo, auspiciatus à lumine creationem, duxit eam ad elementa; hinc per plantas, ad animantia; demum in homine constitit, viua sui imagine, velut terrestri quodam Deo.

2. Atque vt hunc cultus sui disciplina imbuendum rite formaret; naturam illum magistram indit, qua ad patrandum Ipsi Sacrificiis condoceret. Tum deinde altius prouectum, lege data, ad Sacra perfectiora instituit. Demum ipse descendit, ad absolutissimum istud Sacrificium Corporis ac Sanguinis suo offerendum Patri: ad quod Dei filius, summus & ipse Sacerdos, exemplo præiuit: & Edicto, *Hoc Facite*, æternum sanciuir rite litandum.

Cuius

Sacrificii Eucharistici pars prima.
Cuius apparente simul in Ecclesia maiestate plane diuina; cætera Synagogæ Sacrificia vniuersa; vclut fidera ad panomphæi solis exordium disparuerunt. Nimirum quicquid hic inerat luminis, id omne & ab illo acceperant, necdum in orbem illato: & in idem refundebant simul ac in Ecclesiam à Seruatore Iesù fuerat introductum.

Exortatio interrogatio.
Quare, velut ad æris campani grandioris fulionem æra minutiore conferuntur cætera simul & colliquefacta in vno absorbentur; Ita antegressa Sacrificia omnia, ad vnum hoc conuersa, esse defierunt absorpta.

Ac sui promulgatio.
Eorum faciem referebant ac conditionem varia illa ex oratunicali, limbove Sacerdotis Summi dependentia tinnabula *Exod. 28.* Venit Summorum Summus Pontifex Pontificum Christus, solaque præsentia hos abrogauit omnes & sustulit è medio. Vnum quoque vocis idem milit sonum hunc: *Hoc Facite*: quo simul tinnitus ac tinnabula illa obruit vniuersa. Vt eorum vel vestigium superfit non aliud, quam quod fuisse sciamus. Adeo in omnem terram exiuit sonus ille solus. *Ps. 18.*

Simile.
Quo in æternæ vitæ parando nobis Instrumento, viam modumque tenere voluit Deus: quem in mortalis vitæ nobis conferendæ eidem placuit obseruare naturam. Teste enim Aristotele, primo viuimus vitæ plantæ: postea vitæ animalis: deinde vitæ hominis. Atque vt anima, ita Eucharistia pretium est & decus cæterorum, quæ minora antegrediebantur.

Exemplum.
Eundem tenuit modum ac ordinem in nuptiis Cananænsibus Dominus. *10. ann. 2.* Aderat: vini primum appositum pretiolum non ignorabat; nec & huius defectum mox consecuturum. Silet tamen, finitque vilius exhauriri prius. Dein ex aqua vinum melius, adeoque optimum;

iubetque propinari: Ita in omnib. ab imperfectioribus gradum molitur, ac viam præstat ad vsque perfectiora.

Ista tamen rerum maximarum initia parua, horumque progressus, semper huiusmodi fuisse comperiuntur; vt permagnam prætulerint futuræ perfectionis similitudinem. Id quod singulorū deductione seipso liquet. Cū itaq; ex Vet. Instrumenti figuris futuri Missæ Sacrificij & veritatem, & necessitatem, & diuinitatem ostenderim, iam Noui Testamenti nonnulla testimoniorum adducamus.

P A R S V.

Docetur idem ex Nouo Testamento Scripturis, & Rationibus.

1. **A**C primo *Lu. 22.* *Hoc est corpus meum, quod pro vobis datur, & frangitur.* Ita Græce *1. Corint. 11. & dicitur.* Similiter accepto calice ait. *Hic est Calix Noui Testamenti in Sang. meo, qui pro vobis fundetur in remissionem peccati.* Hinc ita ratiocinor: Dans Eucharistiam ait, suum Corpus tradi, & Sanguinem fundi. At is cui dabatur, alius esse non poterat, quā Deus Pater: Ergo suum Illic consecrauit Corpus. Qui enim cū ceremonijs gratiarū Actionis, Fractionis, Benedictionis, &c. Deo aliquid pro aliis dat; is idem Deo consecrat & immolat: Sed Dominus suum Corpus & Sanguinem ita Patri pro nobis in Cœna dedit: Ergo in cœna consecrauit.

Esto: S. Patrum aliqui futurum pro præsentis vsurpent, legantque: *tradetur, fundetur.* Nil hoc officit causæ. Nam id spectat ad futuram in cruce per cruentum Sacrificium traditionem, semel faciendam, non iterandam.

Secundo: *Hoc facite in meam commemorationem.* Fieri præcipit, quod instituerat,

Dddd 86

fecerat : Atqui ipse consecrarat, hoc est, Sacrificarat : simul ceteros communicarat, id est, & Sacrificium, & Sacramentum administrarat: ergo, &c.

Tertio Ioan. 4. *Mulier, credemihl: venit hora, in qua nec in monte isto, Garizim; nec in Ierusalem adorabitur. &c. Venit hora, in qua veri adoratores adorabunt Patrem in spiritu, & veritate per omnem orbem.* Atqui Adorare hic significat *Sacrificare*. 1. Liquet ex famosa illa per id tempus controuersia Iudæos inter & Samaritanos: Vbinam esset adorandum? id est, vbi Dei cultus summus sacrificijs exhibendus? De ea *Iosephus Antiquit. l. 11. c. 8.* Pertendebant Samaritani, in monte sacrificandum; vbi *Gen. 22.* Iacob immolasset: vbi *Deut. 33.* benedictiones erant promissæ legem obseruaturis. At Iudæi contra; Ierosolymas Deum ad Sacrificia delegisse. Nam priuata cuiusque adoratio non erat alligata loco; vt illa Sacrificialis.

2. Adhæc *Gen. 12.* *Manete hic in pede montis; veniemus statim atque adorauerimus,* id est, Sacrificauerimus, *Ioan. 21.* *Venerunt Ierosolymam ad adorandum.* Id est, ad Sacrificandum.

II *Ratio prima.* Ab exordio Ecclesiæ fuerant altaria. *Heb. 13.* *Habemus altare, de quo edere potestatem non habent, qui tabernaculo deseruiunt.* Græce est *δουσιαστήριον.* Et S. Patres, *Dionys. Tert. &c.* altarium meminere. Sed altaria sunt pro Sacrificijs, ac Sacerdotibus. Nam sunt ea relata, quæ se mutuo ponunt ac tollunt. *Caluinus l. 4. Instit.* aude impudenter sic scribere contra Apostolum: *Dedit nobis Mensas ad manducandum; non altaria ad sacrificandum.*

Secundæ ratio. Sacerdotium est Ordo virorum, Deo ad Sacrificandum consecratorum. Estq; perpetuum Sacerdotium in Ecclesia: ergo & Sacrificium, Antecedens liquet ex *Isa. 66.* *Assumam ex eis Sacer-*

dotes & Leuitas. Quales? sicut *Tu es Sacerdos in æternum secundum ordinem Melchisedech.* *Pl. 109.* At Iudæorum Sacerdotium non erat futurum æternum. Ergo aliud; nempe Christianum. Ergo in hoc, etsi Christus summus sit Sacerdos; esse tamen debet Ordo virorum ad hoc Deo consecratorum, vt sacrificent.

Tertia ratio. Nulla fuit vnquam gens, aut religio sine Sacrificio, id est, supremo adorationis cultu ac ritu; vel inde vsque ab orbe condito, in lege naturæ, Abel, Noe, Abraham, &c. Ergo & in Religione Christiana esse Sacrificium debet. Cur non debeat, ratio sufficiens dari nequit.

PARS VI.

*SS. Patrum consensus, & vsus idem e-
uincunt.*

Quid: quod huc vnanimis omnium SS. Patrum consensus incumbat, qui & ipsi Sacerdotes magni Missas celebrarunt? Mirificis ij titulis, Aræ sacrificium extollunt. *Chryl. hom. 6. ad pop. Ant. vocat terribile, & plenum horrois.* *Euseb. l. 1. Epist. 3. Sacrificium plenum.* *Cypr. Plenum, & Verum.* *Augustinus: Supremum & verissimum.* *Dion. Areop. Mysterium celeste. Oblationem sanctissimi Sacrificij, augustum, & sacratissimum mysterium, &c.*

1. Atque id, qui instituit, Ipse & celebravit primus Iesus. 2. Deinde Apostoli festim ipso Pentecostes die, post acceptum Spiritum Sanctum, *teste Hesychio in cap. 9. Icu. Et Act. 2.* *Erant perseverantes in doctrina, & communicatione, & fractione panis, & orationibus, i. e. in celebratione Missæ.* *Act. 13.* Omnes sacrificarunt Apostoli, quando Paulum & Barnabam elegerunt Apostolos, *λειτουργούντων αυτοῖς* sacrificantibus ipsis.

3. Dein Petri Successores Pontifices Romani omnes Sacrificarunt: & vox
Missæ

Missæ in eorum scriptis vsurpantur. Extant & conscriptæ nonnullorum Missæ. Thelephorus Papa instituit sub annum 277. in Natiuitate Christi tres missas patrari à quoquo Sacerdote. Syluester, sub annū 343. vetuit ne in loco non consecrato celebraretur.

Concilia quoque Missæ meminerunt. Vt Carthaginense c. 2. *Reconciliare quenquam in publica Missa Presbytero non licet.*

Quare Missa est verum Sacrificium; mortis Dominicæ representatio & commemoratio; thesaurus meritorum Christi; Eius victoriarum tropæum: omnis diuini cultus apex & cōpendium; Christianæ religionis fulcrum. Ibi Iesus pro nobis orat: *Pater dimitte eis: quia nesciunt, quid faciunt.*

CONCIO VNDECIMA.

De eodem missæ Sacrificio.

MIRABILE MIRABILIVM.

Tu es Sacerdos in æternum secundum Ordinem Melchisedech.

Psal. 109.

Abrahæ, Gen. 14. deuictis Regib. quinque domum reuertenti, Melchisedech, Rex & Sacerdos Altissimi in lege naturæ, panem & vinum, in gratiarum actionem de obtenta victoria, offerens Deo; obuiam processit. Ita Dominus IESVS, postquam fecit, vt dixit: *Confidite ego vici mundum.* Ioann. 16. Panem & vinum consecrauit in Corpus ac Sanguinem suum, Deoque Patri obtulit Sacrificium. At postquam etiam in cruce Victor partes aduersas prostrigasset omnes: certatim Sacerdotes Sacerdotis ipsius in æternum obtulerunt, offerunt, offerentque in æternum secundum Ordinem Melchisedech.

Nos breuiter de eodem

- I. Fuisse semper, esseque oportere Sacrificium.
- II. De Substantia Missæ.
- III. De perennatione Missæ cum Ecclesia.
- IV. De blasphemantibus Missam; & eam celebrantibus.

PARS I.

Fuisse semper, esseque oportere Sacrificium.

I. **N**ulla gens extitit tam barbara vnquam; quæ, cum Deum aliquem colendum esse putarit; quin eidem continuo Sacrificium decerneret: Sacrificio autem Sacerdotium assignaret. Idque adeo naturæ inditum est ipsi, atque impressum. 1. Gen. 4. *Abel obtulit de primogenitis gregis sui.* Ecce in prima naturæ generatione. 2. In secunda, Gen. 8. *Aedificauit Noe altare Domino, & tollens de cunctis pecoribus, & volucribus mundis, obtulit holocausta super altare.* 3. In tertia, Abraham adeo frequens Deum colebat Sacrificiis solennibus, vt demum, iubente Deo, nec filio parcendum crederet immolando. Gen. 22. 4. *Quis Iobo in propitiatoris Sacrificijs extitit religiosior?* Iob. 2. 5. *Legis Mosaicæ tempora sileo;* quibus ex continuo plurimorum Sacrificiorum summo umbræ, quam diei, plus fuit. 6. *Elix Sacrificio quid vel admirabilius, vel terribilius?* 3. Reg. 18. *Ignis cælo ruit; exurit aquas, victimas, aræque saxa: Baalistas exanimat, dein occisos.* 7. *Samuel, David Salomon: alijque sexcenti quantas hecatombas immolarunt?* Nihil in vilo auro aut frequentius, aut solennius, aut sanctius fuit habitum; quam ipsum hoc Sacrificare.

II. At vero postquam Rex Regum, & Sacerdos Sacerdotum Christus Iesus Patri ipsum obtulit: continuo orbis toto nil eodem fuit Sacrificio vel diuinius, *ergo & in Christiana.*

Dddd 2 vel